

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

Instituția de învățământ superior	Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava
Facultatea	de Litere și Științe ale Comunicării
Departamentul	de limba și literatura română și științele comunicării
Domeniul de studii	Filologie
Ciclul de studii	Masterat
Programul de studii/calificarea	Limbă și comunicare

2. Date despre disciplină

Denumirea disciplinei	EVOLUȚIA NORMELOR ÎN LIMBA ROMÂNĂ				
Cod disciplină	DSI.02.06				
Titularul activităților de curs	prof. univ. dr. Niculina Iacob				
Titularul activităților de seminar	prof. univ. dr. Niculina Iacob				
Anul de studiu	I	Semestrul	2	Tipul de evaluare	E
Regimul disciplinei	Categorica formativă a disciplinei DSI – Discipline de sinteză; DAP – Discipline de aprofundare				DSI
	Categorica de opționalitate a disciplinei: DO - obligatorie (impusă), DA - opțională (la alegere), DL - facultativă (liber aleasă)				DO

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

I a) Număr de ore pe săptămână	3	Curs	2	Seminar	-	Laborator	-	Proiect	1
I b) Totalul de ore pe semestru din planul de învățământ	42	Curs	28	Seminar	-	Laborator	-	Proiect	14

II Distribuția fondului de timp pe semestru:	ore
II a) Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe	35
II b) Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren	40
II c) Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri	40
II d) Tutoriat	5
III Examinări	3
IV Alte activități:	10

Total ore studiu individual II (a+b+c+d)	120
Total ore pe semestru (I+II+III+IV)	175
Numărul de credite	7

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

Curriculum	•
Competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

Desfășurare a cursului		● sală de curs dotată cu tablă
Desfășurare aplicații	Seminar	● sală de curs dotată cu tablă
	Laborator	●
	Proiect	●

6. Competențe specifice acumulate

Competențe	- Analiza comparativă a <i>textelor din aceeași perioadă de evoluție a limbii române literare</i> ,
------------	---

profesionale	<p>aparținând diferitelor variante regionale, și stabilirea aspectelor convergente și a celor divergente;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Analiza comparativă a <i>textelor din etape diferite din evoluția limbii române literare</i> și stabilirea aspectelor convergente și a celor divergente; - Circumscrierea unui text dat, în funcție de particularitățile lingvistice, atât variantei literare pe care o reprezintă, cât și etapei de evoluție în care se încadrează; - Definirea noțiunilor de <i>normă, tendință, inovație, abatere</i>; - Explicarea mecanismului după care funcționează norma, tendința, inovația și abaterea de la normă; - Analiza riguroasă a textelor din perspectivă lingvistică, descoperirea și interpretarea elementelor de continuitate și de divergență de la o perioadă de evoluție la alta sau în cadrul aceleiași perioade, ținând seama de variantele orizontale ale limbii și de contextul comunicativ în care a fost construit un enunț; - Deprinderea de a analiza critic normele impuse prin lucrările normative în vigoare la un moment dat.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> - Utilizarea cunoștințelor de bază dobândite la această disciplină, cu alte cuvinte, respectare normelor limbii literare în toate împrejurările, în comunicarea scrisă și în comunicarea orală. - Manifestarea unei atitudini pozitive față de valorile culturii naționale și înțelegerea importanței acestora pentru definirea identitară a poporului român; - Înțelegerea necesității de a păstra nealterată limba română și de a milita pentru aceasta.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

Obiectivul general al disciplinei	Cursul valorifică bibliografia existentă în domenii precum: fonetică și fonologie, ortografie, lexicologie, morfologie, sintaxă, istoria limbii și istoria limbii literare, bazându-se în egală măsură pe cercetarea proprie întreprinsă asupra textelor românești din diferite perioade ale evoluției limbii române, și își propune să-i motiveze pe studenți pentru însușirea și valorificarea conceptelor de bază din domeniu în scopul formării deprinderii de a analiza normele limbii literare din diferite etape de evoluție și de a respecta normele actuale ale limbii române literare.		
Obiectivele specifice	Curs	<ul style="list-style-type: none"> - stabilirea raportului dintre normă / tendință / abatere; - fixarea etapelor în evoluția limbii române literare; - sintetizarea particularităților de limbă ale diferitelor etape de evoluție. 	
	Seminar	- analiza textelor din diferite etape de evoluție a limbii române literare și recunoașterea elementelor de continuitate, dar și a celor de discontinuitate de la o etapă de evoluție la alta.	
	Laborator	•	
	Proiect	•	

8. Conținuturi

Curs	Nr. ore	Metode de predare	Observații
1. Raportul dintre normă, tendință, inovație, abatere. Normă unică sau normă în variație liberă admisă?	2	expunerea; conversația; demonstrația didactică; problematizarea; învățarea prin descoperire	- modul de organizare a activității de predare: frontal; - resurse materiale folosite în activitatea de predare: suport de curs; bibliografie.
2. Sisteme grafice și sisteme ortografice folosite în scrierea limbii române	4		
3. Continuitate și discontinuitate în încadrarea substantivelor la declinare și în exprimarea categoriilor gramaticale de gen și număr	2		
4. Analitic și sintetic în exprimarea sensurilor cazuale ale substantivului: 4.1. exprimarea sensurilor cazuale în secolele al XVI-lea – al XIX-lea; 4.2. exprimarea sensurilor cazuale în limba actuală	6		
5. Conservare și inovare în clasa adjectivului, a	6		

pronumelui și a numeralului			
6. Continuitate și discontinuitate în organizarea verbelor în clase flexionare. Reorganizarea conjugărilor. Situația actuală	2		
7. Analitic și sintetic în exprimarea sensurilor modale și temporale: 7.1. exprimarea sensurilor modale și temporale în secolele al XVI-lea – al XIX-lea; 7.2. exprimarea sensurilor modale și temporale în limba actuală	6		
Bibliografie 1. Chindriș, Ioan, Iacob, Niculina, <i>Petru Pavel Aron</i> , Editura Astra, Blaj, 2007 (Ioan Chindriș, <i>Testamentul lui Petru Pavel Aron</i> , p. 5-159 și Niculina Iacob, <i>Limba și stilul Vulgatei de la Blaj</i> , p. 160-476). 2. Ciompec, Georgeta, <i>Morfosintaxa adverbului românesc. Sincronie și diacronie</i> , București, 1985. 3. Diaconescu, Paula, <i>Structură și evoluție în morfologia substantivului românesc</i> , București, 1970. 4. <i>Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române</i> , București, 1982. 5. <i>Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române</i> , ediția a II-a revăzută și adăugită, București, 2005. 6. Dimitriu, C., <i>Tratat de gramatică a limbii române. Morfologia</i> , Iași, 1999. 7. <i>Gramatica limbii române</i> , I-II, EA, București, 1963. 8. <i>Gramatica limbii române</i> , vol. I, <i>Cuvântul</i> ; vol. II, <i>Enunțul</i> , EA, București, 2005. 9. Graur, Al., <i>Tendențele actuale ale limbii române</i> , București, 1968. 10. Guțu Romalo, Valeria, <i>Corectitudine și greșală</i> , București, 1972. 11. Guțu Romalo, Valeria, <i>Morfologie structurală a limbii române</i> , București, 1968. 12. Iacob, N., <i>Limba biblică românească (1640–1800)</i> , vol. I-II, Editura Universității Suceava, 2001 (Vol. I: <i>Aspecte ale evoluției limbii române literare până la 1840</i> ; vol. al II-lea: <i>Biblia de la Blaj – text de referință în tradiția biblică românească</i>). 13. Iacob, N., <i>Morfologia limbii române</i> , partea I, Suceava, 2002; partea a II-a, Suceava, 2006. 14. Iordan, Iorgu, Robu, Vladimir, <i>Limba română contemporană</i> , București, 1978. 15. Irimia, Dumitru, <i>Gramatica limbii române</i> , Iași, 1997. 16. Iordan, I., <i>Limba română actuală. O gramatică a „greșelilor”</i> , Iași, 1943. 17. Iordan, Iorgu, Guțu Romalo, Valeria, Alexandru Niculescu, <i>Structura morfologică a limbii române contemporane</i> , București, 1967. 18. <i>Istoria limbii române</i> , vol. I, București, 1965, vol. II, 1969. 19. Ivănescu, G., <i>Istoria limbii române</i> , Iași, 1980. 20. Lăzărescu, Rodica, <i>Dicționar de capcane ale limbii române</i> , București, Editura Corint, 2007. 21. Manoliu Manea, Maria, <i>Sistematica substitutelor din limba română contemporană standard</i> , București, 1968. 22. Moldoveanu, Gh., Iacob, N., <i>Principii de scriere românească</i> , Iași, 2006. 23. Tiktin, H., <i>Gramatica română pentru învățământul secundar. Teorie și practică. Partea I. Etimologia</i> , ediția a II-a, prelucrată, București, 1895. 24. Vintilă-Rădulescu, Ioana, <i>Dicționar normativ al limbii române ortografic, ortoepic, morfologic și practic</i> , București, Editura Corint, 2009.			

Aplicații (Seminar/laborator/proiect)	Nr. ore	Metode de predare	Observații
1. Prezentarea unor texte din diferite etape ale scrisului românesc cu litere chirilice: - Scrisoarea lui Neacșu din Câmpulung (1521); - pagini din textele rotacizante; - pagini din tipăriturile lui Coresi; - pagini din Ms. 45 și Ms 4389; - pagini din B1688; - pagini din Vulgata de la Blaj (1760–1761); - pagini din B1795; - pagini din B1819; - pagini din B1854–1856; - pagini din B1856–1858; Scrierea românească cu litere latine:	2	conversația; demonstrația didactică; problematizarea; învățarea prin descoperire; metoda exercițiului;	moduri de organizare a activităților de seminar: frontal, individual, pe grupe; resurse materiale folosite în activitățile de seminar: texte din diferite etape ale scrisului românesc cu litere chirilice,

<ul style="list-style-type: none"> - cu ortografie maghiară (<i>Cartea de cântece</i>); - cu ortografie polonă (<i>Tatăl nostru</i>); - cu ortografie etimologică (pagini din <i>Biblia lui Timotei Cipariu</i>, 1870); <p>Etape parcurse în trecerea de la alfabetul chirilic la cel latin;</p> <ul style="list-style-type: none"> - scrierea românească cu alfabet de tranziție. <i>Curierul de ambe sexe</i> și alfabetul de tranziție. 			cu litere latine și cu ortografie etimologică; texte din diferite etape ale evoluției limbii române literare; fișe de lucru.
2. Principiile ortografiei române actuale. Raportul dintre ortografie și morfologie	2		
3. Structura morfologică (morfematică) a cuvintelor	2		
4. Exprimarea categoriilor gramaticale de gen și număr ale substantivului în diferite etape din evoluția limbii române. Analiză pe text	2		
5. Analitic și sintetic în exprimarea sensurilor cazuale ale substantivului. Analiză pe texte din diferite etape ale evoluției limbii române literare	2		
6. Analitic și sintetic în exprimarea sensurilor modale și temporale. Analiză pe texte din diferite etape ale evoluției limbii române literare	2		
7. Prepozițiile și conjuncțiile în vechea română literară. Abateri și restricții ale întrebuițării unor prepoziții și conjuncții în limba actuală. Analiză pe texte din diferite etape ale evoluției limbii române literare	2		
Bibliografie			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Diaconescu, Paula, <i>Structură și evoluție în morfologia substantivului românesc</i>, București, 1970. 2. Dragomirescu, Alina, Nicolae, Alexandru, <i>101 greșeli de lexic și de semantică</i>, București, Editura Humanitas, 2011. 3. Gheție, Ion (coordonator), <i>Istoria limbii române literare</i>. Vol. I, <i>Epoca veche</i>, București, 1997. 4. Lăzărescu, Rodica, <i>Dicționar de capcane ale limbii române</i>, București, Editura Corint, 2007. 5. Moldoveanu, Gh., Iacob, N., <i>Principii de scriere românească</i>, Iași, 2006. 6. Nedelcu, Isabela, <i>101 greșeli gramaticale</i>, București, Editura Humanitas, 2012. 7. Sala, Marius, <i>101 cuvinte moștenite, împrumutate și create</i>, București, Editura Humanitas, 2010. 8. Vintilă-Rădulescu, Ioana, <i>Dicționar normativ al limbii române ortografic, ortoepic, morfologic și practic</i>, București, Editura Corint, 2009. 			

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul disciplinei este în concordanță cu ceea ce se studiază în alte centre universitare din țară.

10. Evaluare

Tip activitate	Criterii de evaluare	Metode de evaluare	Pondere din nota finală
Curs	Cunoașterea și interpretarea adecvată a conceptelor de bază.	Examinare orală	50%
Seminar	Cunoașterea bibliografiei, capacitatea de interpretare și de analiză. Participare activă la seminarii.	Portofoliu	25%
Laborator			25%
Proiect			
Standard minim de performanță			
Standarde minime pentru nota 5:			
<ul style="list-style-type: none"> - însușirea principalelor noțiuni, idei, teorii; - cunoașterea problemelor de bază din domeniu; - parcurgerea a două lucrări din bibliografie. 			

Standarde minime pentru nota 10:

- abilități, cunoștințe certe și profund argumentate;
- exemple analizate, comentate;
- mod personal de abordare și interpretare;
- parcurgerea a patru lucrări din bibliografie.

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de aplicație
20.09.2020		

Data avizării în departament	Semnătura directorului de departament
2.10.2020	

Data aprobării în Consiliul academic	Semnătura decanului
2.10.2020	